



**TÜSİAD**

**YÖNETİM KURULU ÜYESİ VE**

**ŞİRKET İŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI**

**CANSEN BAŞARAN SYMES'İN**

**“3rd ENERGY TRADER MEETING”**

**WORKSHOP**

**AÇILIŞ KONUŞMASI**

**27 Eylül 2012**

**Conrad Oteli, İstanbul**

**TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR**

**İstanbul:** Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul -Türkiye  
**Ankara:** İnan Cad. No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara -Türkiye  
**Brüksel:** 13. Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium  
**Washington D.C.:** 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C.20037-USA  
**Berlin:** Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany  
**Paris:** 33, Rue de Galilée 75116 Paris France

**Tel:** +90 (212) 249 19 29  
**Tel:** +90 (312) 468 10 11  
**Tel:** +32 (2) 736 40 47  
**Tel:** +1 (202) 776 77 70  
**Tel:** +49 (30) 288 786 300  
**Tel:** +33 (1) 44 43 55 35

**Faks:** +90 212 249 13 50  
**Faks:** +90 (312) 428 86 76  
**Faks:** +32 (2) 736 3993  
**Faks:** +1 (202) 776 77 71  
**Faks:** +49(30) 288 786 399  
**Faks:** +33 (1) 44 43 55 46

**e-mail:** tusiad@tusiad.org  
**e-mail:** ankoffice@tusiad.org  
**e-mail:** bxoffice@tusiad.org  
**e-mail:** usoffice@tusiad.us  
**e-mail:** berlinoffice@tusiad.org  
**e-mail:** parisoffice@tusiad.org

www.tusiad.org

Sayın Bakanım, Enerji sektörünün değerli temsilcileri,

TÜSİAD Yönetim Kurulu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Uluslararası arenada ülkemizin sürdürülebilir büyümesinin ve üretkenliğinin artırılmasını hedefleyen politikaların oluşturulması TÜSİAD'ın başlıca çalışma alanları arasındadır. Enerji sektörü, yapısı itibarıyla her türlü sanayi ve her çeşit üretim koluna girdi sağlamaktadır. Bu sebeple, enerjide arz güvenliğinin dengeli bir bileşim ve rekabetçi fiyatlar ile sağlanmasında sanayimizin arzu edilen büyüme ve kalkınma hedeflerine ulaşabilmesi açısından kritik önem arz etmektedir.

Türkiye, halihazırda enerjisinin % 31'ini doğalgazdan, %31'ini kömürden, % 28'ini petrolden ve sadece %10'unu yenilenebilir kaynaklardan sağlıyor. Uluslararası Enerji Ajansı projeksiyonları gelecek 25 yıl içerisinde dünya enerji tüketiminin %60'ın üzerinde artacağını öngörüyor. Burada, özellikle gelişmekte olan ekonomilerin rolü çok önemli. Bu gelişmelere paralel olarak, 2020 yılına kadar Türkiye'nin enerji tüketiminin de dünya ortalamasının üzerinde artacağı öngörülmüyor. Artan enerji tüketimimizin gerektireceği enerji yatırımlarının 2020 senesine kadar 100 milyar dolara ulaşması bekleniyor. Ancak enerji yatırımlarının sadece finansman ve rekabetçilik odağında değerlendirilemeyeceğine de dikkat çekmek isterim. Büyüme hedeflerimizi gerçekleştirirken enerjiden kaynaklı emisyonlarımızın rekabet gücümüzü etkilemeyecek oranda azaltılması yönünde stratejiler belirlemeliyiz.

Enerji ithalatçısı bir ülke olarak içinde bulunduğumuz bu denklem birbiriyle çelişen amaçları bünyesinde barındırıyor ve çözülmesi görüldüğünden daha zor. Dolayısı ile önümüzdeki 10 yıllık fırsat penceresini çok iyi değerlendirerek yatırım ve finansman başta olmak üzere stratejik kararlarımızı bir an önce uygulamaya geçirmek durumundayız.

Bahsettiğimiz enerji denkleminin en önemli parçalarından biri kuşkusuz enerjide arz güvenliği. Enerjide arz güvenliğini sağlamaya dönük büyük ölçekli yatırımların gerçekleşmesinin en önemli önkoşulu uzun vadeli öngörülebilirliktir. Uzun vadeli öngörülebilirliğin sağlanması için serbest piyasa dahilinde referans bir fiyatın oluşması yatırımcı için büyük önem taşımaktadır. Enerji borsası, bu referans fiyatın şeffaf ve piyasa temelli bir çerçevede oluşmasının en verimli yoludur. Fiyatı belirleyen verilerin şeffaf olarak paylaşıldığı likit bir enerji borsası yatırımcının orta ve uzun döneme yönelik fiyatları görebilmesi ve daha sağlıklı kararlar alabilmesinin yanı sıra üretim özelleştirmelerine yerli ve yabancı yatırımcıların ilgisinin artmasını da sağlayacaktır. İşte bu noktada enerji borsası ile ilgili olarak orta ve uzun vadeli planlamaya ihtiyaç vardır.

Bugüne kadar Türkiye'de enerji borsasının kurulması için birçok önemli adım atılmıştır. 2011 yılında Vadeli Opsiyon Borsası (VOB) elektrik kontratları ile temeli atılan enerji borsasının geleceği, geçtiğimiz Temmuz ayında TEİAŞ ve Avrupa Enerji Borsası'nın imzaladığı mutabakat protokolü ile sağlamlaştırılmıştır. Bu protokol ile, Türkiye'nin enerji borsasının tasarımında Avrupa'daki örneklerden faydalanılacağını ve Türkiye'nin koşul ve ihtiyaçları göz önünde bulundurularak en doğru sistemin uyarlanacağını umuyoruz. Söz konusu borsanın oluşturulma aşamasında bu sistemi kullanacak ve içinde yer alacak paydaşlar ile diyalog mekanizmasının geliştirilerek devam etmesi arzusundayız.

Enerji borsası, ülkemiz enerji sektörünün liberalizasyon sürecinin tamamlanması, serbest ve rekabetçi bir yapı oluşturulması hedefi doğrultusunda ulaşılması gereken bir sonraki aşamayı da ifade etmektedir. Ancak unutulmaması gereken husus, aynı İMKB ve VOB'ta olduğu gibi enerji borsası yapılandırılırken öncelikle likit bir spot piyasanın ve sonrasında da türev

piyasaların oluşturulması gerekmektedir. Bu yapılanma yatırımcılar için kritik önem arz eden fiyat öngörülebilirliği de sağlanacaktır. Tüm politika ve strateji düzeyinde çalışmalar tamamlansa dahi enerji borsasının başarısı için, fiziki teslimatı sağlayacak teknik (elektrik) yetkinlik ve finansal piyasayı (uzlaştırma, takas, risk yönetimi) işletecek finansal yetkinlik gerekmektedir. Bu yetkinliklere hâlihazırda sahip olan özel sektörün süreç içerisinde aktif rol alması borsanın etkinliğinin de mütemmim cüzüdür. Bu doğrultuda, enerji borsasının sektörün tüm paydaşlarının işleyişinde aktif olarak yer alacakları ve bağımsız bir yapıda kurulması borsanın etkili işleyişi açısından kritik önem arz etmektedir. Bu şekilde oluşturulmuş bir enerji borsası, Güney Doğu Avrupa ve Yakın Doğu bölgelerinde tüm piyasa katılımcıları için de bir “çekim merkezi” olacaktır.

Sözlerime son vermeden önce enerji sektörünün tüm paydaşları açısından büyük önem arz eden enerji borsasının oluşum sürecinde kamu, özel sektör ve ilgili sivil toplum kuruluşlarına önemli görevler düştüğünün bir kere daha altını çizmek istiyorum. İşte bu noktada enerji borsası ile ilgili olarak orta ve uzun vadeli planlamaya ihtiyaç vardır. TÜSİAD olarak enerji borsasının oluşturulması ile ilgili üzerimize düşen görevi yerine getirmeye ve her türlü katkıyı vermeye hazırız.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ederim.